

Օ Ր Ա Գ Ի Ր Ա Մ Ս Օ Ր Ե Ա Յ

Կը հրատարակի ամիսն անգամ մը, ամեն ամսուն 1 ին: Ուզողը կրնայ օտորագրուիլ, Ռ. Յ. Քիւրքեան տպարանը 'ի Կ. Պօլս Զինհանըլար: Եւ կամ յՕրբագիւղ Յարգոյ Սափրիկ Պ. Մանուկին լրագրաց Ընկերութեան սըրճարանը:

Տասներկու քերթի գինն է 40 դահեկան ԿԱՆԻՒԿ Վեց " " 25 " " Մէկ " " 4 " " Անճնական լանի մը համար ըլլալու ծանուցումներուն յատուկ սակարկութիւն:

1 ՕԳՈՍՏՈՍ

Ա. ՏԱՐԻ 1861

ԲԻՐ 8

Ե.Օ.Գ.Ե.Յ.Ի.Ն

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՅ ԽՆԴԻՐ

Երուսաղէմայ խնդրոյն վըսոք մինչև ցարդ յուզուած խռովայոյզ վէճերը, ճշմարիտ ազգասիրաց սրտերուն ցաւալն վերքեր պատճառեցին. և վստահ եմ ըսելու՝ որ այս խնդրոյն այսչափ երկարատևութեանը մի միայն պատճառ յիշեալ վէճերը եղան: Ասան զի մէկ կողմէն Եզգային վարչութիւնը մինչդեռ կը փութայ զանի օրինաւորապէս կարգադրելու, միւս կողմէն առանց ապագան խորհելու կը նային որ զանազան յայտարարութիւններ երևան կ'ելնեն, որոնց բովանդակութիւնը ոչ այնչափ ճշմարիտ ու խոհական գրիչներէ բղխած կրնայ համարուիլ, որչափ 'ի միամտութենէ: Եւ ահա այս կերպիւ գործը կաղանալով մինչև ցարդ երկարեցաւ:

Սակայն ներեն մեզի այս տեղ սիրելի ընթերցողք որ Թուշիկը վայրիկ մը խորհելով՝ բանին ճիշդը պատմելու հետադոտէ: Երդ ճշմարիտը կ'ըսեմ որ՝ որ և իցէ Եզգի մը հասարակութիւնը ոչ այսչափ իրաւունք ունի ընդդէմ վարչութեան ատելութիւնը, յուզմունք, կամ խռովութիւններ յարուցանելու, քանի որ Արչութիւնը ըստաճն ալ հասարակաց հաւանութեամբը տնօրինուած է և քանի որ քրիստոնէից օրէնքն ալ անվայել կը դառնէ զայսոսիկ: Չինացիք որոնք զրեթէ միայն անգիր օրինօք կը պարծենային, բայց և այնպէս համոզուած էին բնական օրինօք, որ օրինաւորապէս հաստատուած Արչութեան մը վճռոյն դէմ, անվայել է կռիւք, կամ երկպառակութիւնք, յարուցանելու: Բայց մենք այս խօսքերը ըսելով չեմք ուզեր ըսել թէ Արչութեան տնօրինած ամեն գործքերը անվճա-

պէս ընդունելու եմք, առանց անոնց վըսոյ խորհրդածութիւն ընելու, ոչ. քանզի կրնայ ըլլար որ Արչութիւն մըն ալ երբեմն սայթաքի, քանի որ մարդ են. ասոր համար ազատ է հասարակութիւնը նորին վաւերացուցած գործոցը վըսոյ՝ ինքն ալ լաւապէս խորհրդածելու. բայց սիրուն ընթերցողք յիշեալ խորհրդածութիւնները պէտք է որ խիստ հանճարամտութեամբ ըլլան, և մանաւանդ որչափ որ կարելի է պէտք է զանի դարուս ոգովը գործադրել՝ եթէ ոչ, չեն պակսիր, յուզմունք, խռովութիւնք, վէճք, յայտարարութիւնք, և այլն:

Արբը ըսածներնուս համեմատ դիցուք թէ Արչութեան տնօրինած մէկ գործը (ինչպէս արդի Երուսաղէմայ խնդիրը) ոմանց ծուռ կամ անվաւեր երևի. սակայն հոս պարտաւորեալ է նոյն մասը (եթէ ունի ողջամտութիւն) լաւ քննել թէարդեօք երևցած գործը սոյոգ ծուռ է մի. և իր ծուռութեամբը անվաւեր կը համարուի մի: Ասան զի անկարելի բան չէ ուղղութեան մը ծուռ երևիլը. ուստի կը հետևի որ դործ մը ըստ երևութին քննելու չեմք, այլ ներքին քննութիւնները ձեռք առնելով՝ անոր ապագայիցը վըսոյ լաւ դիտողութիւն ընելու եմք: Բայց ըսենք թէ հասարակութիւնը լաւ խորհրդածելն զինի դարձեալ ծուռ երևցաւ իրենց, և ահա՝ նոյն ատեն պարտաւորեալ է և մանաւանդ ազատ է առ Արչութիւնն բողբոքել ու իր կարծիքը անոր յայտնել. բայց միայն, խստութեամբ ոչ, այլ մեղմիկ ու խոհականութեամբ: Մեղմիկ ըսի՝ վասն զի պատուէր ունիմք յայտնապէս սուրբ Գիրքէն «Եր քաղցր 'ի բանս քո և մեղմիկ 'ի շրթունս քո» Յող:

Խոհականութեամբ ըսի՝ վասն զի ժողովուրդը

մը երբ խոհական չըլլայ, կը կործանի ըստ Սուրբ Գրքի. Եւակ Գլ. Թ. Հա. 14. Երբ եթէ մինչեւ ցայժմ եղած բողոքները ըսածնուս համեմատ ըլլար, այն պիտի կանչէր Աշուղ թիւնը այն ատեն անոնց մէկ քանին ու պիտի խորհէր անոնց հետ, և վերջապէս գործը կերպով մը պիտի աւարտէր։ Բայց այս կերպով չըլլալուն համար իմաստունին սա խօսքը յսուաջ պիտի բերեմք որ կ'ըսէ «գուցէ ոչ լի ուստեք շշու՞նք թիւննայ» ձերոց ։ Երբ որովհետեւ գործը յուզմամբ օր օրի մնալով մինչեւ այս աստիճան հասաւ, և այսօր բազմաց սիրտն ալ անբժշկելի վերօք խոցուած կը տեսնուի, ասոր համար ըսելիքնիս սա է որ մինչեւ ցարդ եղածը բաւական համարելով, այսու հետեւ 'ի սէր միութեան Թրիչին քարոզած խաղաղութիւնը ձեռք առնելով՝ երկու հակառակ կողմերը, սիրոյ յօդաւորիչ շաղկապով մը միմեանց հետ կցուելու, և Եզգին բարեոյն նպաստելու փոյթը տանին, անցեալը չը յիշելով ներկան գործադրելով։

— Եւստորդ թուով խոստացանք որ, Գիւղիս Դպրոցին վրայօք այս անգամ սիրելի ընթերցողաց բարի լուր մը աւետեմք. և ահա կը լսեմք որ քանի մը աղիւսակոն անձինք յանձնառու եղեր են առժամանակեայ կերպիւ այսինքն միջեւ 'ի հաստատութեան Թաղական* խորհրդոյս Դպրոցին հոգը իրենց վրայ առնուլ ու ունեցած եկամուտին չափ զանի կարգադրել. ուստի գիւղացւոց բերնէն այս անգամ մեր շնորհակալութիւնը 'ի խոր սրտէ կը շնորհեմք նոյն յարգելի Լնձանց՝ որոնք ծանչելով Դպրոցի մը սկզբնական դաստիարակութեան մէկ հատիկ պատճառ լինելը, փութացեր են իրենց աշխատութիւննին չը խնայելով ազգիս և մանաւանդ գիւղացւոց բարեոյն նպաստել, ուստի յաւերժ կեցցեն։

— Հիսարի Դպրոցին վրայօք անցեալները դոյն ինչ գծաութիւններ ելեր ալ էր նէ, փառք միայն Եստուծոյ այսօր կանոնաւոր ընթացքի մը ներքեւ զանուելուն, բարի լուրերը կ'առնեմք։

* Թաղական խորհուրդն ալ հաստատուելու վրայ է։

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԱԶԳԻ ԲԱՐԻՈՒՔ ԿԵՅՈՒԹԵԱՆԸ ՎՐԱՅ

ԵՄՕԹԻՍԵՆՈՒԹԻՒՆ

Մարդս երկու գլխաւոր կիրք ունի իր զգայական բաղձանքին մէջ. ասոնց մէկուն կ'ըսուի Ահէհերոտութիւն, միւսին Եմօթխածութիւն։ Ահէհերոտութիւնը՝ կ'ստիպէ զմեզ փախչել 'ի ցաւազին առարկայից, թէպէտ և պատուաւորաց. իսկ Եմօթխածութիւնը՝ կ'ստիպէ զմեզ փախչել 'ի յամօթական գործոց քակտ եւ բեքիրանաց. եւ սորա եմ վեհերոտութիւն եւ ամօթխածութիւն»

Մարդս երկու գլխաւոր կիրք ունի իր զգայական բաղձանքին մէջ. ասոնց մէկուն կ'ըսուի Ահէհերոտութիւն, միւսին Եմօթխածութիւն։ Ահէհերոտութիւնը՝ կ'ստիպէ զմեզ փախչել 'ի ցաւազին առարկայից, թէպէտ և պատուաւորաց. իսկ Եմօթխածութիւնը՝ կ'ստիպէ զմեզ փախչել 'ի յամօթական գործոց, թէպէտ և բեքիրանաց։ Բայց մեր խօսքը այս տեղ առ այժմ Ահէհերոտութեան վրայ չէ, այլ Եմօթխածութեան. ուստի տեսնամք թէ ի՞նչ է Եմօթխածութիւն ըսածնիս։

Եմօթխածութիւնն է ըստ Թեսալոնի «երկիւղ ապնուական և ազատական» որով մարդըս 'ի վատնուն գործոց յետս խուսելով կ'ըսէ

կրտի երեսներուն վրայ Եմօթխածութեան նըշաններ նկարուիլ, որոց գոյնը յոյժ փափաքելի էր նախնի իմաստասիրաց. զի երբ հարցուցին իմաստասերի մը թէ ո՞ր գոյնը աւելի անոյշ կը թուի քեզի պատասխանեց «գոյն Եմօթխածութե»։ Եւ յիրաւի քաղցրիկ գոյն, գոյն մը՝ որ չը նմանիր անպարկեշտ կանանց՝ երեսներնուն վրայ նըկարուած արհեստական խաբուսիկ գոյներուն, գոյն մը՝ որուն հետեւանքը քաղցրիկ է և համեղ, զի նա է գլխաւոր պատճառ կատարեալ զգջման և օրինաւոր ամուսնութեան. գոյն մը՝ որուն մէջ յայտնի կ'երևի առաքինութեան գեղեցիկ պոստիկերը, մինչև անգամ Դիողինէս «գոյն առաքինութեան» գոչեց զանի, զի երբ տեսաւ աղայ մը որ իր ըրած չարութենէն ամբշնայով շառագոնեալ կ'երթար՝ ըսաւ անոր «քաջալերեանք որդեակ, գոյն առաքինութեան տեսանեմ յերեսս քո»։ Գոյն մը՝ ուրիշ զուրկ դըսնուողները ողորմելի են յոյժ. և մանաւանդ ըստ Թեսալոնի «ուր մեռեալ է Եմօթխածութիւն, ծնանի լըբութիւն»։ Գոյն մը՝ որուն համար կրնամք համարձակ զօրցել թէ պարկեշտ օրիորդի մը մէկ հատիկ օժիտն է. և հետեւա

ստանալու աշխատիք, վասն զի դուք հարսնացու աղջիկներ էք, և ոչ թէ միայն ձեր գեղեցկութեամբը պիտի նուիրուիք ձեր սիրելւոյն, այլ համեստութեամբ և որ աւելին է վարուց բարութեամբ. զի գիտցիք եթէ գեղեցկութեամբ միայն պատիւ ու համբաւ ստանալ հարկ չկնէր, պէտք էր որ Համիրամ ստանար պատիւ. բայց ի՞նչ օգուտ եղաւ իր գեղեցկութենէն միայն թէ Արային սիրաւ վառելով վերջապէս նորա մահուանը պատճառ եղաւ:

Ար թողում այս տեղ Հուշանը ու նաև ա նոր նման գեղեցիկները յիշելու. Գլխոյ արժաւնի են այն երիտասարդները որոնք միայն գեղեցկութեան կը բաղձան և մենք այն ատեն պիտի իրաւունք տայինք անոնց երբ գեղեցկութիւն մը մինչ ՚ի մահ տւէր: Արիտասարդներ, եթէ ունիք բարի զգացմունքներ պիտի իրաւունք տաք գրութեանս ու պիտի հարկադրիք ձեր բարի զգացմանց համեմատ որոնել ամուսին, ո՛հ սիրուն ընթերցող տար Աստուած որ աղէկ խորհէիր այս կէտիս հետեւութիւնները, որով պիտի համոզուիս քաջապէս թէ որն աղէկ է՝ ամօթ խած ու տգեղը մի, թէ գեղեցիկ լիտին մի: Եթէ փորձի ազատութիւն ըլլար այս տեղ պիտի սիրով հրաւիրէի զքեզ ՚ի փորձ, բայց որովհետեւ այս մասիս փորձն է մնաստեալ և մանաւանդ քրիստոնէից համար «զոր Աստուած զուգեաց մարդ մի՝ մեկնեացէ» ասոր համար պէտք է յառաջուց խորհիլ որ յետոյ չը զգամք, զի ըստ առածին «վերջի զղջումը անօգուտ է» մանաւանդ անանկ գործի մը համար ուրկէ հրաժարուիլն է անհնարին:

ԲԱՐԵԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Տես թիւ 7.

Կրթութեան մասին ծնողաց ունեցած պարտականութիւնը առ զաւակունս իւրեանց՝ երեակ են Մարմաւոր, Մտաւորական, և Բարոյական:

Ա. Մարմնաւոր կրթութիւն:

Մարմնաւոր կրթութիւնը ըստա՞ծ իր մեջը մեկ քանի բաժանմունքներ ունի նե ալ, մենք այս տեղ մարմնաւոր կրթութիւնը ըսելով մարմնոյն կրթութիւն մը տալ պիտի իմանամք, որուն արտաքին կրթութիւն ալ կ'ըսուի. այս կրթութեան տակ կ'իյնան բոլոր սա հետեւեալները. ծերերը պատուել (որն որ Սուրբ Դիրքին ալ հրամանն է). մեծեւ

յառաջ չը խօսիլ, և անոր խօսքը չը միջամատել. կերակուրը կրթութեամբ ուտել. սեղանին վերայ հանգարտ նստիլ. ճամբան կանոնաւոր քայլ առնել, և այլն. ուստի պարտական են ծնողք այս կրթութիւնները իրենց զաւակացը տալու. երբ կ'ունենան անոնց բարի ըլլալին:

Բ. Մտաւորական կրթութիւն:

Մտաւորական կրթութիւնը գիտութեամբ կ'ըլլայ, և միտք մը գիտութեամբ կը զարգանայ. այն մարդը որ տգետ է, կը հետեւի որ իւր միտքը անմշակ է, և ինչպէս որ անմշակ երկիր մը ոտնակոխ ըլլալէն զատ բանի մը չի գար, ասանկ ալ անմշակ միտք մը չը կրնար օգուտ մը ընել չէրէ ուրիշին ալ և. իրեն: Ուստի տղու մը հարկ եղած այս կերպ մշակութիւնը ծնողաց կ'իյնայ ընել. բայց գուցէ ոմանք անկարող ըլլան այս մասիս, որուն մենք ալ գրուցելիք մը չունենամք. սակայն և այնպէս պատճառ. ըլլալու ալ չեն կրնար անկարող ըլլար. և պատճառ. ըլլալին ալ սա կերպով կըրնայ ըլլալ, այն է օրինաւոր դաստիարակի մը ալ. սինքն ուսուցչի մը հետք յանձնել կամ տան մեջ կամ կարգաւորեալ դպրոց մը ուղարկելով:

Գ. Բարոյական կրթութիւն:

Բարոյական կրթութիւնը՝ բարոյական խրատներով կ'ըլլայ, որն որ ծնողաց զլսաւոր պարտականութիւններուն մեկն ալ այս է. բայց այս կրթութեան մեջ ծնողք խիստ ուշիմութեամբ փարուելու են. և իրենց անճանալան օրինակը՝ տալու. խրատներուն յարմարեցնելու են. և միշտ նայելու են որ տղուն տարիքին յարմարեցնեն տալու խրատներն. երբ ոչ չար հետեւանքներ կը ծնի. օրինակի համար քսան տարեկան երիտասարդի մը տրուելիք խրատը, տասնընից տարեկան տղու մը տրուելու որ ըլլայ բարիք մը չը ծնիր անկէ, և նայնպէս տասն և հինգ տարեկան տղու մը տըրուած խրատները երբ քսան տարեկան երիտասարդին տալու որ ըլլաս. արդարեւ անոր բարկութեան առիթ մը տալէդ զատ օգուտ մը չես կըրնար քաղել. ուստի այս է որ ըսինք՝ քե ծնողք այս կրթութեան մեջ ուշիմութեամբ վարուելու են*:

*Կրթութեան բաժանմանց վրայ համառօտ խօսելուս պատճառը սա է որ ուրիշ ատեն առանձին յօդուածներով խօսած ենք և պիտի խօսինք:

ներմուռն հաւատալով սաստիկ երկիւղի մը եմբա-
կայ կ'ըլլան, անանկ որ Բուին հուլիսու հուհու կամ
պուհու, ձայնը իբր քե սա բառերը նշանակած
ըլլայ:

Եկուր քեզի գերեզման տանիմ. մահուան օրըդ
մօտեցեր է, այսօրվընէ պատրաստուէ՛. վաղը դաւա-
կըդ պիտի մեռնի, երկկդ հինգշաբթի օրը կեանքը
պիտի վճարէ. եղբայրդ հինգ օր պայման ունի. Բայց
սիրուն ընթերցողք իրաւունք չունիմ մի ըսելու քե՛
Նոյեան կանայք սակաւ ինչ անբանութեան հակամի-
տեալ են, զի հուլիսու հուհու կամ պուհու ձայներէն
այս կերպ նշանակութիւններ հետեւեցնողը, անշուշտ
յիշեալ Թուգունին ձայնէն հասկցած պիտի ըլլայ. Բայց
ինչ գարմանք. մի քե բուն մարգարէ է մի. կամ Աստ-
ուած անոր գաղտնիք գուշակելու գորութիւն մի
տուած է. ի՞նչ ըսաւ այս. ի՞նչ խենքը լսեց, որ խե-
ւօքը քարոզեց. Եֆիմէրտէն, ոչ. Բունտօմարը ոչ,
ոչ, հապա որմնք արդեօք. վնուկ խաբուսնէրը, ա-
յն, այն անոնք պիտի ըլլան: Իրաւ է որ Բուին
ձայնը անուելի է մանաւանդ գիշեր ատեն, վասն
զի երբ ամեն մարդ լռիկ կեցած է. ոչ փոքրիկ
ձայն մը անգամ կելլէ, նոյն միջոցին այս բուհունը
ստակալի ձայներ կ'սկսի հանել որ գրեթէ շատե-
րուն երկիւղ կը պաճառէ. սակայն էս այնպէս բան
մը չը նշանակէր էս շիտակն ալ նայելու որ ըլլաս
մարդու երկիւղ գալուն պատճառը ոչ այնչափ
բուհունին ձայնն է, որչափ գիշերուան լռութիւնը:
Հոս չեմ ուզեր յիշեալ բուհունին գանգաւան բնու-
թիւնները յայտնել ու անոնց վրայօք վնուկ խա-
բուսնէրուն ըրած ծաղրելի գուշակութիւնին մի
առ. մի յիշել. որովհետեւ մեր միտքը կենդանա-
բանութիւն ընել չէ, այլ քե նախապաշարմանց
վրայ խօսիլ. Բայց էս այնպէս սա մեկ բնութիւնն
ալ յայտնեմք այս տեղ. Բուին բնութիւնն է (ինչ-
պէս որ բնաբանները կը գրեն) գիշեր ատեն բնու-
ջրտիլ, ու աւերակ, անշէն տեղեր, կամ քարճրա-
դիր աշտարակներու, վառարաններու. տուններու
վրայ կանգնիլ. Բայց որպէս քե (եօթեթիւն խառ-
քային նայելով) այս բուհունը ուր տեղ է ուր որ
կայնի նէ, նոյն տեղը կը փչի, կը քայքայուի, կը
կործանի, կ'երի եղեր. էս իրենց խելքովը հաստա-
տուն փաստեր ալ կը բերեն. այս ինչ ժամանակ
այն ինչը պատահեցաւ. էս այն ինչ ատեն այս ին-
չը պատահեցաւ. ըսելով. Բայց բոյրն ալ դիպ-
ուածով եղած բաներ են*:

* Յերաւել նախապաշարմանց վրայ եղած յօդուածները

ՀԱՅՈՑ ԳՐԱԲԱՌ ՈՒ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՌ

ԼԵՋՈՒԱՅ ՎՐԱՅՈՒ ԽՈՆՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նախորդ թերթերնու մէջ «Հայոց գը-
րաբառ ու աշխարհաբառ լեզուաց վրայօք խոր-
հրդածութիւն մը» վերնագրով յօդուած մը
հրատարակած եմք, որուն մէջ աշխարհաբառին
պիտանութիւնը փոքր 'ի շատէ բացատրելուս
յետոյ՝ խոստացանք որ ներկայ թիւով մեր այս
մասին վրայ ունեցած կարծիքնիս յայտնեմք:

Երբ ճշմարտոր խօսելով, մեր միտքը գրա-
բառ լեզուն ոչնչացընել կամ անոր զարդարուն
լեզու մը ըլլալը ուրանալ չէ, այլ գարուս հա-
մար նորին անպիտանութիւնը ցոյց տալ ու հա-
սարակութեան օգտին նպաստող լեզու մը չըլ-
լալը հաստատել է. Բայց հոս վայրիկ մը կանկ
առնելով ահագին զարմանքի մը ենթակայ կ'ըլ-
լամք թէ՛ արդեօք ի՞նչ պատճառաւ այս օրուն
օրս գրեթէ չորս միլիոն հայուն մէջ հազիւ թէ
քառորդ մասը իր լեզուն սովորած է նորին կա-
նոններուն ճշդութեանցը վրայօք ըստ բաւակա-
նին տեղեկութիւն մը ստացած է. ասոր պատ-
ճառը ուրիշ բան չէ՛ եթէ ոչ գրաբառին պո-
չէն բռնել ու կայնուիլն է:

Հատ անձինք թէպէտ Ազգին օգտին ու
անոր մէջ ուսմունքն ու կրթութիւնը ծաւալե-
լու կ'աշխատին, Բայց մէկ կողմէն ալ գրաբառի
համար ըրած ջատագովութիւննին ոչ սակաւ
զարմանք կը պատճառէ ազգասիրաց մտքերուն.
Բայց ահա այս ջատագովութիւնն է որ՝ Հայոց
Ազգին ուսման յառաջագիտութիւնը չի թողըր
որ յառաջ ելլայ. այն, այս ջատագովութիւնն
է որ Հայոց ազգը մինչև ցարդ տգիտութեան
ցուրտ սառոյցին տակ ծածկեալ կը պահէ. Բայց
արի՛ դու Հայոց ազգ ու սխալի՛ քու վրայէդ
տգիտութեան թանձրամած խաւարը. զօրացի՛ր
ու քաջ եղի՛ր. զօրացի՛ր կ'ըսեմ, զի ահա տուաւ
Ներկինք քեզի դար մը, որն որ քու ձեռքէդ բռ-
նելով 'ի լոյս պիտի առաջնորդէ. դար մը՝ որուն
մէջ հայկազունք ուսման պանծալի դրօշակովը
պիտի սկսին պարծիլ. ուրեմն մի՛ վախնար, զի
ահա՛ այսուհետև չի պիտի կարենայ ուսմիլու:

այնչափ ազդեղութեամբ չը կարծուիք ալ նէ մէկ կողմանէ ազգի
խորհրդածելով կրնանք անոնց օգուտը տեսնելու. զի եթէ
ազգ մը իր մէջը չունենայ նախապաշարեալ անձինք ահա նոյն
ազգը լուսաւորեալ կը կոչուի:

Իսկ դու գեղջուկդ կամ ոտակալան
Միշտ ընդ իս կեսս և խօսիս
Գիտեա՛ աղէ ով միանգամ
Իցեմ՝ ընդ ում բարբառիս

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ՆՈՐԱՏԻՊ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՎԱՐԴ, ՀԱՆԴԵՍ ՄԵՍՐՈՎՊԵԱՆ

Յուլիսի 1էն սկսեալ այս անուամբ քառա-
ծալ հանդէս մը 'ի լոյս ելաւ յարգոյ Թ. Պ.
Պեռանց և Ս. Բարսեղեան ուսումնական երի-
տասարդներուն երկասիրութեամբ որուն նիւ-
թերը պիտի ըլլան, ուսումնական և բանասիրա-
կան յօգուածներ, այսինքն կատակերգութիւն-
ներ, թէ գրաբառ և թէ աշխարհաբառ պատ-
մական ու բանաստեղծական վիպասանութիւն-
ներ, ոտանաւորներ, երգեր, զանազան սգա-
թարգմանութիւններ, բարոյական և իմաստա-
սիրական խրատներ, գուարձալիք, հանելուկք,
և երբեմն բանադատութիւնք. արդ կը մտը-
թեմք 'ի բոլոր սրտէ որ Տէրը յիշեալ հանդի-
սին յարատեւութիւն պարգևէ որուն հեղինակ-
ներն ալ քաջալերուելով Ազգիս բարեոյն նպաս-
տելու գրութիւններ ընելէն չի ղըլանան։ Ստո-
րագրութեան տեղերն են Մայրաքաղաքս Ռ.
Յ. Քիւրքճեան Տպարանը, և Օրթագիւղ
Ա. Երծանութեան Թանգարանը։ Տարեկան
գինն է 60 ղուրուշ կանխիկ։

ՔՆԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Յարգոյ Գաբրիէլ Երանեան քիւր-
ղոս Թաշճեան քաջահմուտ երաժշտաց երկասի-
րութեամբ, Քնոթ Հայկական անուամբ երա-
ժշտութեան գեղեցիկ միաժալ թերթ մը կայ
մամուլին ներքեւ, որուն հրատարակութիւնը
մէկ քանի օրէն կը յուսամք որ 'ի լոյս կ'ելայ։
Յիշեալ թերթը հիմակու հիմայ ամիսը երկու
անգամ պիտի հրատարակուի, պարունակելով իր
մէջը զըւարձալի երգեր, ու պարի եղանակներ։
Ա. եղամենայ գինը 40 ղուրուշ է։ Եռամսեան
25. Իսկ մէկ թերթը 5 ղուրուշ. այս թերթին
ո՛վ որ կուզէ ստորագրուիլ, ելելու տետրին դը-
րանը վրայ տեղերը նշանակուած է. իսկ մենք
այսչափը կ'ըսեմք որ գիւղիս մէջ (Օրթագիւղ)
բաժանորդ գրուիլ ուզողը պէտք է որ մեր Բն-
թերցարանը հրամէ՛ որ է յարգոյ Սափրիչ Պ.
Մանուկի սրճարանին վրայի սենեակը։ Ըսոր վը-
րայօք խօսելիքնիս յետագայ թերթերնուս կը
բարոյմք։

ԾԱՆԿՈՑԱԶՈՐ

Արդէն ազգայնոց շատերուն յայտնի է որ
Փարիզի մէջ ուսումնական անձ մը կայ որուն
Ենունը շատ անգամ 'ի լոյս լաւ, և նորին
հմտալից գրիչը Ազգային օրագրաց միջոցաւ շատ
հեղ տեսած, ու կարգացած եմք։ Այս անձն
է Միսաքեան պերճիմաստ Խաչատուր աղայն,
որուն հեղինակութեամբը մօտեւս «Օտարկո-
ցաձոր» անուամբ Օրագիր մը 'ի լոյս պիտի ել-
լայ և ճառելիք նիւթերը պիտի ըլլան «Ուսում-
նական, Բանասիրական, Քաղաքակրթական,
և Բնտանեկան գրուածքներ»։ Օտարկոցաձոր
ամիսն երկու անգամ պիտի հրատարակուի,
ու թաժալ երկիջեան, և ընթերցասիրաց կողմէն
տարեկան հատուցումն է 20 Ֆրանք, Պօլոյ
և Օ. Վիւռնիոյ համար. անկէ անդին ճամբուն
ծախքը առնողին վրայ է։ Թէպէտ կուզէինք
ստոր վրայ աւելի խօսիլ, բայց տետրնիս մա-
մուլին ներքեւը գտնուեցաւ։

ՅԱՅՏԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԴԻ ԱԶԴԱՅԻՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՑ

Այս անուամբ տետրակ մը հասաւ ձեռ-
քերնիս որուն մէջ Երուսաղէմայ խնդրոյն վրա-
յօք խորհրդածութիւններ պարունակելէն զկնի՝
նոյն տետրին մէջ նաեւ կիմացընէ այժմեան Սըր-
բազան Պատրիարքէն գոհ ըլլալին։

— Պ. Գեորգ և Պ. Սոփոնիկ քաջահմուտ վար-
պետներուն երկասիրութեամբ շնուած, Ազ-
գային Մահմանագրութեան տարեգարծի հան-
գիսին արեւանկար պատկերները՝ կը ծախուի
Մահմուտ—փաշա փողոցին վրայ Երեւոյ—խա-
նէն վեր առաջին փողոցին մէջ աջ կողմը թիւ 2
խանութիւն։

— Տուները այցելու կերպիւ Հայերէնի
դասատուութիւն ընելու համար դասատու մը
կայ. ուզողը կամ անձամբ մեղի հետ տեսնուե-
լու է և կամ նամակաւ մը իմացընելու է Քիւրք-
ճեան Տպարանը ձգելով։

— Թերթերնիս ուշ քնալուն պատճառը ամսոյս
մէջ մէկ քանի մը օր անձնական տկարութիւն
ունենալնիս եղաւ, ուստի ներում կը խնդրեմ։

Խմբագիր—Տնօրէն
ԳՐԻԳՈՐ ՊԱՆԻԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՔԻՐԻՐՔՃԵԱՆ

ԿՈՏԱՆՆՆԵՐՈՒՊՈԼԻՍ ՖԻՆԱՆՏԵՐԻԱՐ